

Que deviendra ce bébé ? Son ADN et son milieu ambiant détermineront ce qu'il sera ; sauf de devenir un homme juste ou un homme méchant, ce qui dépendra de ses choix.

L'ange Laïla

Déterminismes et liberté

Un texte du Talmud pose la question de la liberté de l'homme devant la toute puissance de Dieu. S'appuyant sur un verset du Deutéronome la conclusion pose un homme déterminé par Dieu, sauf dans le domaine de la crainte de Dieu, qui est le choix entre le bien et le mal définis par la Torah.

תלמוד בבלי מסכת נדה דף טז עמוד ב

דדריש ר' חנינא בר פפא: אותו מלאך הממונה על ההריון לילה שמו, ונוטל טפה ומעמידה לפני הקב"ה, ואומר לפניו: רבש"ע, טפה זו מה תהא עליה? גבור או חלש, חכם או טיפש, עשיר או עני? ואילו רשע או צדיק - לא קאמר, כדר' חנינא; דא"ר חנינא: הכל בידי שמים - חוץ מיראת שמים, שנאמר (דברים י') ועתה ישראל מה ה' אלהיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו'.

רש"י

הכל בידי שמים - כל מדותיו וקורותיו של אדם באין לו בגזרת מלך חוץ מזו.
כי אם ליראה - דבר זה לבדו הוא שואל ממך לפי שהכל בידו וזה בידך.

Talmud de Babylone traité Nida page 16 a

Rabbi Hanina bar Papa enseigne : l'ange préposé à la grossesse se nomme Laïla (Nuit), il prend la semence et la présente devant le Saint, béni soit-Il, Il lui demande : « Maître du monde, cette goutte que deviendra-t-elle ? Fort ou faible, sage ou sot, riche ou pauvre ? Mais juste ou méchant, il ne demande pas, selon l'enseignement de Rabbi Hanina qui a dit : « Tout est dans les mains du Ciel sauf la crainte du Ciel, comme il est dit (Dt X) : « Et maintenant Israël, qu'est-ce que l'Eternel Ton Dieu te demande, de Le craindre etc. »

Rachi (1040 – 1105)

Tout est dans les mains du Ciel : tous les caractéristiques et les événements d'un homme lui viennent de décret du Roi, sauf ce point.

De Le craindre : cette chose seule, Il te le demande, car tout est dans Sa main, et cette chose (de Le craindre) est dans ta main.

Traduction : Philippe Haddad.